

Van links naar rechts: Anne Jutte (directeur BAM Nelis De Ruiter), Connie van de Meer (marketing & pr BAM Nelis De Ruiter), Ab Lugthart (projectmanager Jaagpadleiding en senior projectcoördinator Realisatie Rijswijk), Rogier van Alphen (technisch adviseur Jaagpadleiding en senior adviseur Grontmij) en Berno Lievers (contractmanager Jaagpadleiding en senior adviseur Grontmij).

Complex project geeft stelsel tweede leven

Relining redt riool Rijswijk

Onder de Haagweg en Het Jaagpad in Rijswijk wordt dit jaar een grote rioolrenovatie uitgevoerd met beperkte verkeersoverlast. De riolering is ruim 80 jaar oud en aan vervanging toe. Het traject is 4,5 kilometer lang en een combinatie van stedelijk en landelijk gebied. De projectkosten bedragen 8,5 miljoen. Door voor relining in plaats van voor vervanging te kiezen, wordt zeker tien miljoen euro bespaard.

Het project is volgens de contractvorm 'Engineering en Construct' in de markt gezet. De aannemer doet hierbij, naast de traditionele realisatie, ook het ontwerp van de renovatie. Het vakblad sprak met Ab Lugthart (projectmanager Jaagpadleiding en senior projectcoördinator Realisatie Rijswijk), Anne Jutte (directeur BAM Nelis De Ruiter), Connie van der Meer (marketing & pr, BAM Nelis De Ruiter), Berno Lievers (contractmanager Jaag-

padleiding en senior adviseur Grontmij) en Rogier van Alphen (technisch adviseur Jaagpadleiding en senior adviseur Grontmij) over dit project. De gemeente Rijswijk wilde de kwaliteit van het rioolstelsel weten. Advies- en ingenieursbureau Grontmij heeft in opdracht van de gemeente het stelsel over de gehele lengte - circa 4,5 km - laten reinigen, inspecteren en de beoordeling van de resultaten verzorgd. Na de reiniging werd pas duidelijk wat de

staat van het stelsel was. In 2010 is het stelsel gereinigd en een jaar later is het beoordeeld en was de gemeente van mening dat er snel actie ondernomen moest worden. "Het bleek dat de leidingen in slechte staat waren. We hebben Grontmij gevraagd wat de beste manier was om dit probleem aan te pakken. Vervangen of relinen? Uiteindelijk is voor die laatste methode gekozen, omdat het een goedkopere techniek is die gelijkwaardige kwali-

teit heeft als rioolvervanging. Daarnaast is relining een duurzame methode die voor minder overlast zorgt," zegt Lugthart.

Twijfels

Het te relinen gebied loopt tot de grens met Delft. Er wordt gedeeltelijk (kous) relining toegepast, maar ook deels met de buis-in-buis-methodiek gewerkt. De buizen met ei-profiel - allemaal een meter lang - hebben grote diameters variërend van 80/120, 90/130 en 100/150 cm. Er is vervolgens begonnen met het opstellen van een RAW-bestek. In 2012 ontstonden twijfels. "Was er wel voor de goede contractvorm gekozen en was het niet beter om een groot deel van het bestek aan de markt over te laten? Dat waren de vragen waar we mee worstelden. Uiteindelijk is besloten om het RAW-bestek te veranderen in een Engineering en Construct contractvorm. Toen is er een selectieronde gehouden waar twee aannemers zijn afge-

vatten biedt. Dat bestek geeft aannemers acht pagina's om hun bewering te onderbouwen. Iedereen krijgt een eerlijke kans en moet beknopt kunnen vertellen waarom men voor hem moet kiezen. Het was een pittige, maar een mooie uitdaging. Dit E+C contract is ook niet in één week tijd in de markt gezet. Er is gezamenlijk over ideeën en oplossingen nagedacht," vult Lievers hem aan.

Tovenarij

Creativiteit en tovenarij waren ook nodig, want het gaat om een uiterst complexe situatie. Er wordt in het kader van minder hinder gewerkt, maar er zal zeker overlast plaatsvinden. De werkzaamheden vinden plaats bij een drukke locatie in Den Haag. Het gaat om een knooppunt van wegen waar veel verkeer langskomt. De te renoveren leiding ligt gedeeltelijk in een waterkering en dat betekent dat je rekening moet houden met de scheepvaart.

goede stappen maakt. Je moet eerst waardering creëren, voordat je het krijgt. Als je vertelt dat je de overlast flink geminimaliseerd hebt, dwing je respect af."

In de Haagweg is het de ambitie om het hele straatprofiel opnieuw in te richten. Er is op bewonersbijeenkomsten - waar 200 mensen op afkwamen - uitleg gegeven over de toestand van het riool en het belang van renovatie. De afspraak is om eerst het riool aan te pakken en daarna de leefbaarheid van de wijk te verbeteren. De projecten zijn aan elkaar gekoppeld. "Je moet ervoor zorgen dat de ondergrondse situatie goed is, voordat je met de reconstructie werkzaamheden begint. Dat hebben we de bewoners duidelijk gemaakt in een aantal bijeenkomsten. Er moeten grote inversieputten gemaakt worden om te kunnen relinen. We willen de overlast zoveel mogelijk beperken. Dat er hinder plaatsvindt, is echter overduidelijk en men weet dat dat helaas niet voorkomen kan worden," zegt Lugthart. "Je merkt op die bewonersbijeenkomsten dat het grote publiek niet bekend is met rioolrenovatie-technieken, maar wel geïnteresseerd is. Dankzij relining kun je met weinig overlast en met behoud van de straat riolen renoveren. Door te relinen zijn de kosten naar 8,5 miljoen euro teruggebracht. Zo wordt veel geld bespaard en heb je voor minder geld meer voordelen. Er is minder overlast voor minder geld. Dit is een keuze die je zo aan de burger kunt verkopen."

Route Koninklijk Huis

Als een lid van het Koninklijk Huis komt te overlijden, moeten alle geplande werkzaamheden bij de Haagweg opgeschort worden en moet de bouwlocatie binnen drie dagen in zijn originele staat teruggebracht worden. De weg en omgeving moeten spic en span zijn. In de aanbesteding staat dit ook aangegeven, omdat het uitvoerings-tracé op de route van het Koningshuis ligt. "Er mogen geen onvolkomenheden aan het wegdek te zien zijn. De Haagweg moet er zo netjes uitzien dat je niet kunt zien dat er gewerkt wordt," vertelt Lugthart.

vallen en er drie overbleven. Uiteindelijk heeft BAM Nelis De Ruiter dit project in de wacht gesleept," vertelt Van Alphen.

De keuze voor de Engineering en Construct contractvorm (E+C contract) bleek de juiste meent Lugthart: "Het is belangrijk dat je voor een aanbestedingsvorm kiest waarin het om kwaliteit gaat. Natuurlijk kijken we ook naar geld, maar we willen aantoonbaar zien dat de aannemer bezig is om de overlast zo beperkt mogelijk te houden. Hoe sneller hoe beter. Hoe minder er gegraven wordt, hoe beter dat is. Het is heel erg belangrijk dat daar goed over nagedacht wordt." De insteek van het E+C contract is dat je je door de markt kunt laten verrassen. De opdrachtgever staat open voor ideeën en verwelkomt ze juist. Je creëert als het waren een kapstok voor creativiteit. "Als je kunt toveren, doe het dan. De aannemer of uitvoerder kan binnen een bepaald vastgesteld kader uitleggen waarom hij de beste is. Het is heel prettig dat het E+C contract meer hand-

"Daarnaast loopt de leiding - we spreken over een reliningsklus van 4,5 kilometer - langs een winkelcentrum en onder de trambaan door. Het gaat om een drukke en belangrijke (zie kader) verkeersader. Relining is de beste optie, omdat je de middenstand en de burger het meest ontziet. De maatschappelijke kosten zijn niet eens meegeteld bij het prijskaartje dat aan rioolvervanging zou hangen. De kosten van vervanging zijn op 18,5 miljoen euro geraamd en dan moet je er ook nog eens die maatschappelijke kosten bij optellen. Je begrijpt dat dat een erg dure geschiedenis zou gaan worden, want je moet het verkeer omleiden," verzucht Lugthart. "Je moet duidelijk maken waarom je bepaalde keuzes maakt. Het verminderen van overlast is een goede zaak. Als je zegt dat de burgers twee weken last zullen hebben van overlast, is dat al snel teveel. Als je erbij vertelt dat de gemaakte keuze ertoe geleid heeft dat je de overlast van acht naar twee weken hebt teruggebracht, is dat een heel ander verhaal. Dan zien de burgers dat je

Winst

Duurzaamheid is het toverwoord en de visie van gemeente Rijswijk. "Relining past bij die visie. Ga je voor iets dat nu goedkoop is of ga je voor een product waarvoor je nu wat meer betaalt maar waar je de komende tijd geen omkijken meer naar hebt?" vraagt Jutte zich hardop af met de betrekking tot de 8 weken overlast "Elke dag overlast is er één teveel. Er valt zeker winst te behalen om de overlast terug te dringen. Relinen is in dit geval sneller en efficiënter dan vervanging. Een tram omleiden, omdat er onder het spoor gewerkt wordt, kost al gauw twee ton. Aan dat soort bedragen moet je denken." Het gaat om grote bedragen die in deze tijden van bezuinigingen extra goed in de gaten gehouden worden. "Drie ton aan maatschappelijke kosten is verkoopbaar aan het publiek, maar als je miljoenen euro's gaat uitgeven in deze tijd moet je een heel sterk verhaal hebben. Je moet maatschappelijk kunnen verantwoorden waarom je een beslissing om te besparen hebt gemaakt," besluit Lugthart. ■